



СОЦІОЛОГІЯ

Викладач: кандидат філософських наук, доцент кафедри Сорокіна Олександра Сергіївна

Кафедра: соціології, IV корпус, ауд. 309

E-mail: sorokina.soc@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		091 «Біологія», 101 «Екологія», 102 «Хімія», 205 «Лісове господарство», 081 «Право», 035 «Філологія», 014 «Середня освіта», 105 «Прикладна фізика та наноматеріали», 111 «Математика», 121 «Інженерія програмного забезпечення», 122 «Комп'ютерні науки», 126 «Інформаційні системи та технології», 061 «Журналістика», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 017 «Фізична культура і спорт», 227 «Фізична терапія, ерготерапія», 242 «Туризм», 052 «Політологія», 033 «Філософія», 052 «Політологія», 054 «Соціологія», 231 «Соціальна робота», 032 «Історія та археологія», 091 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 022 «Дизайн», 026 «Сценічне мистецтво», 053 «Психологія», 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг» Бакалавр					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2020-2021	Рік навчання	3	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 28 Самостійна робота – 62			
Вид контролю:		Іспит					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3657				
Консультації: особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті сформувати у студентів цілісне уявлення щодо закономірностей розвитку суспільства, соціальних інститутів, груп та спільнот. Розуміння базових суспільних структур, механізмів їх взаємодії, історичних форм та їх еволюції дає більш глибоке розуміння специфіки суспільного життя та причинно-наслідкових зв'язків між явищами.

Розуміння функціонування базових соціальних інститутів надає можливість розвинути власний світогляд, усвідомити відмінність українського суспільства від інших спільнот та розвинути особистісні соціальні компетенції щодо взаємодії з групами, спільнотами та формальними організаціями.



Блок прикладної соціології дозволяє дізнатись щодо критеріїв реального соціологічного дослідження та його відмінності від фейків, навчитись викривати маніпулювання статистичною інформацією та викривати найпоширеніші техніки оманливого громадянського свідомості.

Курс орієнтований на системне дослідження суспільного життя: його опис у класичних соціологічних концепціях та соціальних експериментах; функціонування та розвиток соціальних інститутів; специфіку групової взаємодії, міжгрупової та міжкультурної комунікації; специфіку соціалізації та етапів життя людини, соціальні закономірності побудови кар'єри та критеріїв успішності.

Індивідуальне завдання передбачає практичне опрацювання інструментарію візуальної соціології з метою розвитку навичок соціальної діагностики та взаємодії, роботи з візуальною інформацією та її структуруванням.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможеться**:

- аналізувати особливості соціальної структури сучасних суспільств, причини та наслідки соціальної нерівності;
- визначати соціокультурні детермінанти та структурні елементи соціальних проблем, що потребують розв'язання;
- вільно ідентифікувати об'єктивну та наукову соціологічну інформацію у засобах масової комунікації та відрізняти її від фейків;
- визначати джерела соціологічної інформації та методи роботи з ними, зокрема вміння застосовувати відкриті джерела інформації;
- розуміти напрями розвитку соціальних процесів в сучасному світі та зокрема в Україні.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3657>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Аналітичні огляди – представляють собою стислу письмову роботу за тематикою курсу, яка передбачає опрацювання відкритих джерел інформації та використання теоретичних знань і положень для аналізу реальних ситуацій та подій. Завдання та детальні вимоги до їх написання знаходяться на платформі **moodle znu** <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3657>

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Тестування у системі moodle znu – відбувається за затвердженим графіком за тематикою курсу.

Підсумкові контрольні заходи:

Письмовий екзамен (тах 20 балів). Екзаменаційний білет є диференційованим та складається з трьох рівнів завдань: тестові завдання (10 балів), завдання на визначення одного з базових соціологічних понять (5 балів) та теоретичне питання, що потребує розгорнутої відповіді (5 балів).

Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3657>
Захист індивідуального завдання (вимоги до написання знаходяться на платформі **moodle znu** <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3657>)



У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Аналітичні огляди	Тиждень 3	8
	Тестування у системі moodle	Тиждень 3	7
Змістовий модуль 2	Аналітичні огляди	Тиждень 7	8
	Тестування у системі moodle	Тиждень 7	7
Змістовий модуль 3	Аналітичні огляди	Тиждень 10	8
	Тестування у системі moodle	Тиждень 10	7
Змістовий модуль 4	Аналітичні огляди	Тиждень 14	8
	Тестування у системі moodle	Тиждень 14	7
Підсумковий контроль (max 40%)			
Іспит			20
Захист індивідуального дослідницького завдання (робота з візуальної соціології)			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Тиждень 1 Лекція 1	Соціологія як наука.	Аналітичні огляди 1,2 Тестування у системі moodle	7
Тиждень 2 Лекція 2	Виникнення соціології в ХІХ ст.		8
Тиждень 3	Сучасна соціологія Заходу.		



Лекція 3			
Змістовий модуль 2.			
Тиждень 4 Лекція 4	Суспільство як система соціальних зв'язків.	Аналітичні огляди 3,4 Тестування у системі moodle	7 8
Тиждень 5 Лекція 5	Протосоціологія.		
Тиждень 6 Лекція 6	Соціологія особистості.		
Тиждень 7 Лекція 7	Соціалізація особистості.		
Змістовий модуль 3			
Тиждень 8 Лекція 8	Девіантна поведінка особистості.	Аналітичний огляд 5 Тестування у системі moodle	7 8
Тиждень 9 Лекція 9	Соціологія сім'ї та шлюбу.		
Тиждень 10 Лекція 10	Соціологія здоров'я.		
Змістовий модуль 4			
Тиждень 11 Лекція 11	Соціологія масової комунікації.	Аналітичний огляд 6 Тестування у системі moodle	7 8
Тиждень 12 Лекція 12	Соціологія праці.		
Тиждень 13 Лекція 13	Етносоціологія		
Тиждень 14 Лекція 14	Прикладні соціологічні дослідження.		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Андрущенко В. П., Горлач М. І. Соціологія : навч. посібник. Київ : «Єдинорог», 1998. 624 с.
2. Гидденс Э. Социология. Москва : Эдиториал УРСС, 1999. 704 с.
3. Захарченко М. В., Погорілий О. І. Історія соціології: від античності до початку ХХ ст. Київ : Либідь, 1993. 336 с.
4. История менеджмента: учебное пособие. Москва : ИНФРА, 1997. 256 с.
5. История социологии в Западной Европе и США. Учебник для вузов. Москва : Издательство НОРМА, 2001. 576 с.
6. Кравченко А. И. Социология : учебник. Москва : Академический Проект, 2001. 508 с.
7. Кравченко А. И., Тюрина И. О. Социология управления: фундаментальный курс. Москва : Академический Проект, 2005. 1136 с.
8. Мэссионис Дж. Социология. Санкт-Петербург. : Питер, 2004. 752 с.
9. Смелзер Н. Социология. Москва : Феникс, 1994. 688 с.
10. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Санкт-Петербург. : Питер, 2000. 856 с.
11. Черниш Н. Й. Соціологія : курс лекцій. Львів. : «Кальварія», 2003. 544 с.



РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодику JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Cisco Webex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних



повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу tupakhina@znu.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.